

Вітчизняної війни приділяється митному оформленню поставок по ленд-лізу, менше уваги приділяється вивченню фіскальної функції митних органів, питань тарифікації товарів і стягування мит [5, с. 43-45].

На жаль історіографія про діяльність митних органів у період війни включає досить обмежене число джерел.

Не вивчені й питання взаємодії на місцях митних органів та організацій, що брали участь у зовнішньоторговельних операціях, а також мало висвітлено питання інспектування у воєнний час діяльності митниць представниками НКЗТ.

Тому у подальших розвідках у якому напрямі є значний простір і, ми вважаємо, що вивчення цієї проблеми буде слугувати оптимізації митної справи у подальшому.

Список використаних джерел:

1. Микоян А.И. Так было. Мемуары. - М.: Вагриус, 1999.
2. Владивостокская таможня 1901 - 2001. - Владивосток: ИПК «Дальпресс», 2001.
3. Головин В.В. Таможенная служба на Мурмане. 1941 - 1945. - Мурманск: МИИП «Север», 2001.
4. Головин В.В. История Мурманской таможни. 1919 - 2005. Мурманск: Мурманская таможня, 2006.
5. История Архангельской таможни XVI - XX вв. - Архангельск, 2001.

ЛЬВІВСЬКА МИТНИЦЯ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939 - 1945 рр.)

Заграй Т.С.,

студент навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Сергєєв І.С.

Перші спроби регулювання митної діяльності були відомі ще за часів Київської Русі, зокрема при укладанні торговельно - політичних договорів з Візантією. Важливим джерелами становлення митних відносин були також митні статuti, які регулювали торгівлю з німецькими та угорськими купцями. За часів гетьмана Б.Хмельницького та в період Гетьманщини суттєво розширилося митне

законодавство, що сприяло розвитку митних відносин.

У сучасних умовах розвитку й демократизації суспільства особливої актуальності набуває вивчення складних правових питань історичного минулого, тому ми звертаємось до історії митних органів і митної справи, зокрема під час Другої Світової війни.

Так, згідно з таємною угодою Ріббентропа-Молотова 17 вересня Червона армія увійшла на територію Західної Волині та Галичини, а новий радянсько-німецький договір у Москві 28 вересня 1939 р. встановив кордони між Німеччиною та СРСР.

Формування Львівської митниці припало на 1939-1941 роки. В цей період відбувалася централізація митних органів, а управління ними безпосередньо здійснювалося Народним комісаром фінансів та митних зборів СРСР.

Митними органами велася постійна боротьба із контрабандою та економічними диверсіями. В основу такої діяльності була покладена постанова Ради Праці й Оборони СРСР «Про боротьбу з контрабандною торгівлею» від 11 травня 1920 р., згідно з якою всім закладам і організаціям, а також усім особам заборонялося здійснювати зовнішньоекономічну діяльність. Виявлені в осіб цінності, товари та гроші конфісковувалися.

На початку німецько - радянської війни з червня до середини липня 1941 року німці захопили Галичину, Волинь, Буковину. Відповідно діяльність митної системи, сформованої Радянським Союзом, припинила своє існування.

Від самого початку німецька політика щодо України мала ознаки окупації й колоніального трактування і для здійснення своїх намірів Німеччина поділила українські землі на дистрикт Галичина, який було приєднано до Генерального Губернаторства 1 серпня 1941 р., та Райхскомісаріат Україна (з 20 серпня 1941 р.) У проекті освоєння територій України Ганс Франк, який керував дистриктом, зазначав, «треба встановити кордони Райху на схід від міст Львова, Тернополя, Рівного. Ці кордони фактично ібудуть кордонами Центральної Європи».

Приєднана Галичина стала п'ятим дистриктом Генерального Губернаторства. Центром якого було місто Краків. На території Генерального Губернаторства німці утвердили діяльність двох головних митниць - Варшавської та Львівської.

29 жовтня 1941 р. німцями був виданий наказ від 30.11.1941 згідно з яким окупаційний уряд встановив порядок в'їзду та виїзду на територію Генерального Губернаторства. За цим наказом в'їзд на дану територію вимагав спеціального дозволу, а також встановлювалася заборона на перевезення зброї, вибухових речовин без окремого урядового дозволу. У разі виявленні даних речей зобов'язувалося здавати їх до найближчої німецької поліційної управи.

Фактично між Генеральним Губернаторством та Райхскомісаріатом Україна було встановлено кордон з відповідними йому структурами.

1 квітня 1942 р. був виданий наказ, який визначав поняття «чужинця» на території дистрикту. Таким вважався кожен, хто не мав громадянства Німецької держави або Генерального Губернаторства. «Чужинець» зобов'язувався отримати дозвіл на перебування на даній території та заплатити відповідне мито.

Ще одним наказом від 24 вересня 1942 р було визначено порядок ввезення на територію Галичини лікувальних засобів. Перш за все в ньому зазначалося, що ввіз та вивіз товарів, зокрема лікувальних засобів, може здійснюватися тільки через Головні Митні управи Кракова, Варшави та Львівську митницю.

Встановлювалася норма оподаткування товарів, які ввозяться службовцями вермахту на територію Губернаторства, тобто під час перевезення через митниці товару німецькі службовці повинні були сплачувати мито за товар. Також були встановлені певні обмеження, зокрема щодо вивезення продуктів під час відпусток.

У наказі наголошувалося, що недотримання положень мало каратися накладенням штрафів та конфіскацією майна на митних постах та підкреслювалося, що заборонені для перевезення товари будуть в обов'язковому порядку конфісковуватися службовцями митниці. Проте надавалися митні певним групам осіб, а саме: службовцям митної служби; представникам вищого рангу вермахту, СС та СД.

Як висновок слід зазначити, що на відміну від Райхскомісаріату Україна, в Генеральному Губернаторстві під час Другої Світової війни формально зберігалися митні органи.

Стосовно діяльності митниці у Львові за часів Радянського союзу, то це

пов'язано з заснування Львівського аеропорту у 1939р, який було зруйновано німцями у 1941 р. і відновлено лише у 1944 р. При Львівському аеропорту було відкрито митний пост, а у червні 1951 р. пост був реформований у Львівську митницю.

Загалом у післявоєнні роки Львівська митниця, як і решта митниць в Україні, при мінімальному зовнішньоторговельному обороті та суцільних обмеженнях на виїзд громадян за кордон, більшою мірою виконувала не властиві їй функції політичного контролю.

Список використаних джерел:

1. Яремчук В. Д. Державно-правове регулювання національної освіти на Закарпатській Україні у 1919-1939 р.р. / В. Д. Яремчук // Науковий вісник Льв. ДУВС. Серія юридична. - 2009. - № 3. - С. 5256.
2. Субтельний О. Україна. Історія / О. Субтельний. - К. : Либідь, 1991. - 512 с.
3. 90 лет назад принято постановление о борьбе с контрабандной торговлей[Электронный ресурс]. Режим доступа: http://customs.ru/ru/press/news_jtu/index.php?id286=31617.
4. Жуковський А. Нарис історії України /А. Жуковський, О. Субтельний. - Л.: Вид-во Наук. т-ва ім. Т. Шевченка у Львові, 1992. - 230 с.

КОРЮКІВСЬКА ТРАГЕДІЯ

Яворська А. А.,

студент навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент Хойнацька Л.М.

Втрати України, територія якої опинилася в епіцентрі воєнних дій, виявилися чи не найбільшими у Другій світовій війні. За підрахунками сучасних вітчизняних істориків, лише загиблими людські втрати України склали понад 8 млн осіб, і не менше половини з них - це жертви серед цивільного населення [1, с.14].

Всесвітньо відомими стали злочини, здійснені нацистськими окупантами у Європі: чеська Лідице - 10 червня 1942 р. вбито у селищі і замордовано у концтаборі 320 осіб; білоруська Хатинь - 22 березня 1943 р. у селі знищено 149